

საქართველო

1991
შაბათი
20
აპრილი
№ 47 1104401
ზანი 6 კაპ.

გუგუნიძის საზოგადოებრივი-პოლიტიკური გაზეთი

გაზეთი გამოდის 1980 წლის 1 მატიდან

საქართველო გეოგრაფიკულ უზენაესი საბჭოს შესახებ

15 აპრილს გაიმართა საქართველოს რესპუბლიკის პირველი მოწვევის უზენაესი საბჭოს პირველი სესიის მორიგი სხდომა, რომელიც გახსნა უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარის პირველმა მოადგილემ აკაკი ასათიანმა.

სხდომას ესწრებოდნენ საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია, აგრეთვე სამინისტროთა და დეპარტამენტთა ხელმძღვანელები, რესპუბლიკის ქალაქებისა და რაიონების პრეზენტები, სამანდატო კომისიის და დეპუტატის ეთიკის კომისიის თავმჯდომარის ბიძინა დანაძის წარდგინებით უზენაესი საბჭომ საქართველოს დამოუკიდებელი კომპარტიისაგან გამოკლებული დეპუტატის ნაცვლად ცნო აკაკი პარტიისაგან ახლად არჩეული დეპუტატი გერმანე ფაცაცია—საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული პოლიტიკური ისტორიისა და თეორიის ინსტიტუტის დირექტორის უფლებამოსილებანი.

შემდეგ სიტყვა მიეცა საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილეს ნემო ბურკულაძეს, იმსოდა დაკავშირებით, რომ უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე ბატონი ზვიად გამსახურდია არჩეულია საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტად, მან წინადადება წამოაყენა აირჩიონ უზენაესი საბჭოს ახალი თავმჯდომარე და დაასახელა საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილის აკაკი ასათიანის კანდიდატურა.

ამ მოსტყე სხვა კანდიდატურები შემოთავაზებული არ ყოფილა. დეპუტატებმა ერთხმად აირჩიეს აკაკი ასათიანი საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარედ.

თავის გამოსვლაში ბატონმა აკაკი ასათიანმა მადლობა გადაუხადა უზენაესი საბჭოს წევრებისათვის, ხაზგასმით აღნიშნა, რომ კვლავაც ერთგულად ემსახურება საქართველოს თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობის მადლად იდელებს.

სესიამ განიხილა კანონი საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის არჩევნების შესახებ, რომელიც პირველი წაკითხვით მიიღეს მის წინა სხდომაზე, მასში შეტანილი ცვლილებანი და დამატებანი დეპუტატებს გააცნო უზენაესი საბჭოს კანონმდებლობისა და კანონიერების დაცვის მუდმივი კომისიის მდივანმა გიორგი გულბანმა, რის შემდეგაც

ეს კანონი მიიღეს.

სესიის დღის წესრიგის შემდეგი საკითხი იყო პრეზენტურის შესახებ საქართველოს რესპუბლიკის კანონის პროექტი. იგი უზენაესი საბჭოს წარუდგინა საქართველოს რესპუბლიკის იუსტიციის მინისტრის პირველმა მოადგილემ ტარიელ კულულაშვილმა, კანონპროექტის გამო კამათში მონაწილეობდნენ დეპუტატები ლოვარდ ტუხაშვილი, ალექსანდრე ახვლედიანი, ქალაქ თბილისის პრეზენტები ირაკლი ანდრიძე, დეპუტატები ბიმურზა აფრასიძე, იოსებ ბარათაშვილი, მიაა მაჭავარიანი, გივი ლობუანიძე, თემურაჯ ქორიძე, მერაბ კვიციანი, ლევან ალექსიძე, რუსლან ლონდაძე, საქართველოს რესპუბლიკის იუსტიციის მინისტრი ჯონი ხეცურიანი, თერჯოლის რაიონის პრეზენტები არჩილ მაკარიძე, მესტიის რაიონის პრეზენტები ციალა გულდანი და სხვები.

საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარის თენგიზ სიგუას წინადადებით, კანონი პრეზენტურის შესახებ მიიღეს პირველი წაკითხვით. განცხადება, რომელმაც დაადა შეაფოთა კანონმდებლები, სესიამ გააკეთა დეპუტატმა ამირან კალაძემ. მან თქვა, რომ გუშინ საქართველოს მიმართ კრემლის პოლიტიკის წინააღმდეგ პროტესტის ნიშნად შემოიღობა გამოაცხადა საქართველოს თეატრალური ინსტიტუტის სტუდენტმა, ორი შვილის მამამ თენგიზ მესხმა, რომელმაც საკუთარი ხელით გაიკრა პირის მის მოთხოვნებს შორის არის ჭარბი გამოყენა სამხატვრო-დან და საქართველოს მთელი ტერიტორიიდან, ქართველი ხალხის მიმართ გენოციდის შეწყვეტა, სუვერენული საქართველოს საშინაო საქმეებში ჩაურევლობა. თენგიზ მესხი, მასთან ერთად კი რამდენიმე მისი თანამოაზრე, ახლა აპირებენ მოსკოვს გამგზავრებას, რათა იქ განაგრძონ საპროტესტო აქცია. ამის შემდეგ უზენაესი საბჭომ განაგრძო სესიის დღის წესრიგში შეტანილი საკითხების განხილვა, რომელთა გამო გამოვიდა საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე ბატონი თენგიზ სიგუა.

აგრეთა გაზიარების შემდეგ მიიღეს გადაწყვეტილებანი ქალაქ თბილისის ოქტომბრის რაიონის ჩუღურეთის რაიონად გადარქმევის შესახებ, აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს მიერ ქალაქ გაგრისადმი ადმინისტრაციულად დაქვემდებარებული ბზიფის სასოფლო საბჭოს სადაბო საბჭოდ გარდა-

ქმნის დამტკიცების შესახებ, თეთრი წყაროს რაიონის შებენილ სასოფლო საბჭოს სოფელ პოლიანას სოფელ ჯვრისხევად გადარქმევის შესახებ.

უზენაესი საბჭომ დამტკიცა საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარის პირველ მოადგილედ მურმან მელიტონის ძე ომანიძის დანიშვნის შესახებ, დამტკიცებულია აგრეთვე ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარის მოადგილედ ოთარ ვლადიმერის ძე ქვილიაის დანიშვნისა და საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარის პირველი მოადგილის თანამდებობიდან მისი განთავისუფლების შესახებ.

მიღებულია კანონები საქართველოს რესპუბლიკის ელექტრო-ენერგეტიკის სამინისტროს შექმნის შესახებ, დადგენილება საქართველოს რესპუბლიკის მატერიალურ-ტექნიკური მომარაგებისა და სახელმწიფო რეზერვების სამინისტროს საქართველოს რესპუბლიკის მატერიალური რესურსების სამინისტროდ გარდაქმნის შესახებ.

უზენაესი საბჭოს თავდაცვისა და ეროვნული უშიშროების მუდმივი კომისიის ქვეკომისიის თავმჯდომარის ალექო ვარძილაშვილის წარდგინებით შეტანილია ცვლილება წარდგინების დებულებაში შინაგან ქარებში—საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნულ გვარდიაში სამხედრო სამსახურის გავლის წესის შესახებ.

დეპუტატთა წინადადებით სხდომის დღის წესრიგში შეიტანეს პუნქტი „სხვადასხვა“. განცხადებებით და წინადადებით რესპუბლიკის საზოგადოებრივი-პოლიტიკური და სოციალურ-ეკონომიკური ცხოვრების აქტუალურ საკითხებზე გამოვიდნენ დეპუტატები თამაზ ჭანელიძე, ლევან ალექსიძე, აპოლონ სილაგაძე, საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე თენგიზ სიგუა, დეპუტატები ალიკო მელაძე, ალექსანდრე ქობულაშვილი, კუკუტო ჩაფიჩაძე, დავით ბერძენიშვილი, ბიმურზა აფრასიძე, რომან გოცირიძე, რობერტ პეტრიაშვილი და სხვები.

სესიის მონაწილეებმა წუთიერი დუმილით პატივი მიაგეს ზუსტად ორი წლის წინათ აქარაში სტიქიური უბედურების დროს დაღუპულთა ხსოვნას.

ამით სესიის მორიგმა სხდომამ მუშაობა დაამთავრა. საქინფორმის საპარლამენტო კომისიონლები.

საქართველოს
პროცენტული
ბიზნესი

უძიძის განსაცდელი დაუდგა ჩვენს რესპუბლიკას. გორბაჩოვის უპირველესი საზრუნავს წარმოადგენს იმპერიის შენარჩუნება. იგი ცდილობს დათრგუნოს დამოუკიდებლობისათვის მებრძოლი ქართველი ხალხის ეროვნულ-პოლიტიკური მოძრაობა. ამ მიზნისთვის „ბატონი პრეზიდენტი“ ეყრდნობა სამხედრო ძალას, შურისძიებისა და ცენტრის ძალაუფლების განმტკიცების მიზნით ყოფილ სახმრეთ ოსეთში შეყვანილია საბჭოთა არმიის ნაწილები. ქართველებმა საკუთარ სხეულზე არაერთხელ გამოცადეთ ამ არმიის „კეთილშობილური“ მისია.

პოლიტიკურ ბლოკ „მრგვალი მაგიდა—თავისუფალი საქართველო“ ინიციატივით როგორც მთელ რესპუბლიკაში, ასევე ზუგდიდში შეიქმნა საგაფრცოვო

ძალისმიერ პოლიტიკას—მწვავე კრიტიკა!

კომიტეტი ტრადიციონალისტთა კავშირის ზუგდიდის ორგანიზაციის ხელმძღვანელის გოგი ტყეშელავას თავმჯდომარეობით. საგაფრცოვო კომიტეტის შემადგენლობაში არიან მერაბ კოსტავას საზოგადოებრივი—გია ჭითანავა, ოთარ ნაჭყებია, ჯუმბერ კუპავა, ბობის ბულია, ზაურ გორგუჯაძე, წმინდა ილია მართლის საზოგადოებრივი—ალბინა გაგნიძე, ედემ კეკელიძე, ქართველ ტრადიციონალისტთა კავშირიდან—დეზურ სავაია, ნოდარ ჭიჭიანი, დათო ფანგანი, ბაჩუკი კირთაძე, ელიზა ჩახავა, ცაცა შელია. პედიონის კავშირიდან—ალიკო თოდუა, ბუჟა სანაია, ზურაბ სორდია. გაფრცოვის მიზანია საქართვე-

ოს ფაქტობრივი დამოუკიდებლობის აღდგენა, იმპერიული სტრუქტურებისაგან და ცენტრის დეპარტამენტების მისი განთავისუფლება.

როგორც ვიუწყებოდით, აქციას მხარი დაუჭირეს ქალაქის მანქანათმშენებელმა ქარხანამ, ქალაქის კომბინატმა, ფაფურას ქარხანამ. სატვირთო ავტოსადგურში შეწყვიტილია საკავშირო ტვირთწოდვა. ჩაის კომბინატ „ოდიში“, საკონსერვო ქარხანაში, ჩაის ფაბრიკებში და რესპუბლიკური დაქვემდებარების სხვა საწარმოებიდან შეწყვიტილია საკავშირო ბაჭრისთვის მზა პროდუქტის მიწოდება.

საბაშვიცხო კომიტეტი

მწვანეების მიმართვა ზუგდიდის საზოგადოებრიობას

22 აპრილი დღემიწის დღეა. მსოფლიო ქვეყნები ფართოდ აღნიშნავენ ამ დღესასწაულს. ქალაქ ზუგდიდში ისევე, როგორც მთელ საქართველოში 21 აპრილიდან 28 აპრილამდე ჩატარდება დღემიწის დღისადმი მიძღვნილი კვირეული. ზუგდიდელი მწვანეები ამ დღეებში განვახლებთ ეროვნული თანხმობის პარკის გაშენებას და მოგიწოდებთ ყველას აქტიური მონაწილეობა მიიღოთ ამ კეთილშობილურ საქმეში.

27 აპრილს ამ დღეების აღსანიშნავად ქალაქ ფოთში ჩატარდება ზეიმი, რომელშიც მონაწილეობას მიიღებენ მოწვეული სტუმრები იტალიიდან, თურქეთიდან, რუმინეთიდან, რუსეთიდან და უცხოეთის სხვა ქვეყნებიდან.

ვისაც სურვილი აქვს, ექნება შესაძლებლობა მონაწილეობა მიიღოს ამ დღესასწაულში და ზუგდიდელი მწვანეებთან ერთად გაემგზავროს ქალაქ ფოთში. (ვიკრიბებით თავისუფლების მოედანზე დილის 9 საათიდან 10 საათამდე).

ზუგდიდელი მწვანეები.

ფიქრები საღმისო საზრუნავზე

საოთაც არ გაიხდეს, ყოველ ფუნის ნაბიჯზე თვალში გეცემა უღონობის, სიწინის, გაჭირვების სურათი. ჩვენი ყოფის მოუცილებელ ატრიბუტად იქცა მოღუშული კაცის სილუეტო, რომლის სახეზე ათასი ერთხელ თუ გაერთება იმედის მჭრქალი სხივი.

იშვიათად შემხვედრია თანამემამულე, რომელიც არ ოცნებობდეს მშობლიური ქალაქის ზვი-თმყოფადი სახის აღდგენაზე, ძირძველი კოლორიტის აღორძინებაზე. ამ ნოსტალიამ სხვაზე მეტად უნდა შეურხნოს გული ჩვენს არქიტექტორებს. ქალაქი ფაქტიურად უსახურა შენობების გროვას დაემსგავსა. გავლელის თვალს მოსწყურებია თუნდაც მცირეოდენი მოხდენილი ფორმის, მხატვრული შტრიხის გადგენა რომელიმე მათგანის ფასადზე და გვერდითა კედელზე. ისეთი შთახვედრება რჩება, თითქოს ზოგჯერ წლობით გამეფებული ერთბაშად დიქტატის საცეცხებს ჩვენი არქიტექტორებისა და მხატვრების, შუქ-რეკლამის მენეჯერთა ნიჭი და ნება ერთ და სამუდამოდ მოუბრჩვია და სიგრიცის მოწყვნიტებელი მარშონის ადგილას ქაობი დაუშვიდრებია იაქ რომ თავდება, სვეტთა შეკონება, იხე ნაგებია, სიწინის გეგონება... უცნაურია, რამ აშოა-ტვიტვიტა ამ უფერული სახლების ტექნიკისა გალატორისა, ეს მეტად უფორა? ალბათ წლობით სულში დაგუბებულმა სურვილმა—ბოლო-სის და ბოლოს მოგვანდოს გა-ნახლებობა ძალუმი ქარი და გა-ლატორისიული სიწინის თუნდა-ტც ბაწია ნამცვრევი მაიწც მიპ-ქარგ-მომპარგოს ჩვენი გულგრა-ბლობით იაგარ-ქმნილ კედლებსა, თუ დაგვარდნებზე.

ყველას მოგვხსენება: მაღლიერ კაცის გულისთვის სულ მცირეოდენი სილამაზის ხილვაც მა-ლაშობა. ალბათ ფაკვირებისარ, მკითხველო, საყოფაცხოვრებო მომსახურების სამმართველოს წინ გამავალ ქუჩაზე ძლივს გამოაწა-თა ორმა სახლმა, რომლის ფასა-

სკუსია ქირდება იმას, რომ თავი და თავი ამ ანომალიისა ყოვე-ლივე ჩვენგანს ბედოვლაობა. შიამ სანწყუხაროდ, ჩვენმა საოც-რად ფხიზელმა და პრაგმატულმა ხანამ აღამიანის შეგნებაში მოა-ჩლუნგა ის საწყისი, რომელიც ნაპერწკალივით ყოველთვის უნდა ღვიოდეს. ეს გახლავთ ეკოლოგი-ური თვითკონტროლის გრძნობა.

არის ფაქტიურად უგუნურთა გა-ნუქიოხველი თარეშით იაგარქმე-ილი, დასახიჩრებული და გაოხრ-ებული ტერიტორია, თუ გულში მის პატრონობას ამოვიტრით, სულ მოკლე ხანში ვაქცივთ აქაურ-ობას ზუგდიდის მონმარტრად, გავისხენოთ დიდი გოეთეს შეგო-ნება: „რომ წარმატებით უდიდე-სი საქმე გათავდეს“, უნდა ათას

ვიწყებთ, რომ ეს ერთერთი უმწვევესი სოციალური პრობლე-მაა. სხვაზე სხვა დროს ითქმება, მაგრამ ახლა ამაზე აქცენტის ერთხელ კიდევ გადატანით არ, გეგონია რაიმე დაშავდეს. ათეუ-ლობით ქუჩა კაპიტალური შეე-თების, თუ ასფალტის საფარის მოლოდინშია. შესაძლებლობებისა და სურვილს შორის კი მთელი უფსკრულია. მაგრამ იმედის მო-მცემი ისაა, რომ ქალაქის კომუ-ნალური მეთურნობის ახალი ხე-ლმძღვენელობა. ხალისით ეძიებს აკრებულ რესურსების მაქსიმე-ლურად აკუმულირების და სამე-უშაობის წარმართვის არასტან-დარტულ მეთოდებს. ივეთება ახლებური მიდგომები. უკვე დაი-წყო შავი საფარის დაგება რამ-დენიმე ადგილას, მათ შორის გორკის ქუჩაზეც. ნიშანდობლივ-ად გვეხსენება ის მომენტი, რომ აღნიშნულ ქუჩაზე მოსახლე ყო-ველი მოქალაქის მიერ ასე მწვე-ვედ წაგრძნობ, წლობით გადაუ-წყვეტელ პრობლემას საგნობრი-ვად მოექიდნენ. იმედია, ხვალ და ზეგ ამდგავარი ყურადღების ადრესატები იქნება სხვა უბნებიც, ცხადია, ენერგიული და მოქნილი პოლიტიკით თანდათან ნიადაგ გამოეცლება მემკვიდრეობით მი-ღებულ მრავალ მანკსა თუ სიწინე-ლისა. ახლა მთავარია თავი არავინ დაიწვოს დაქისრებული მოვალე-ობის პირნათლად შესრულებასა ათვის, მოზღვანებული პრობლე-მების დაქვევისათვის, თვით-წვლინდელი საქართველოს ხატს უნდა იქცეს ყოველი ჩვენგანი. სათვის უსაზღვრო ენერჯისა და სურვილების აღმძვრელ სტიქიონ-ბად. ამ სიყვარულმა უნდა ააღორ-ძინოს ჩვენი მრავლისმომსწრე ზუ-გდიდე.

ახლადწამოჩიტიული იმედები

ანუ

ვინ, როგორ გპურნალოვს ქალაქის ფულულას?

ღვრ ნატიფ ხელს ძველებური აივანისა და შუშაბანდისთვის და-მანახსიათებელი კოლორიტი აღ-უბებდავს. აქ შეიგრძნობ ღეროთა შეხამებას, ხანის სისრულეს, მოძრაობის სიციხადეს. სხვისი არ ვიცი, და თავად ჩვენ ამ უბანზე გავისხას ნაღვლით შეწავებული სიხარული გვიწვევა ხოლმე. ამ განცდას გვიძაფრებს იმის შეგ-ნება, რომ მაღე ჩვენი ქალაქის სხვა ათეულობით ჩამყუდრობე-ულ, მიუსაფარ მიკროუბანს ჩვენი არქიტექტორების მხატვრული მწე-რა სულს ჩაუღვამს, ახალ სიცო-ცხლეს შთახვერავს. აგტორიტარ-ული რეკონსტრუქციისთვის თავ-დასხნილმა ნიჭიერებამ ბოლოს და ბოლოს სულ სხვა აღნაგობა და ხანიათ უნდა დაუბრუნოს ქალაქს.

ჩვენი ყოველდღიური ყოფაში ნაცრისფერის მოძალება უამრავ პრობლემას უქავეშირდება. მაგ-რამ სხვაზე მეტად თვალში გეჩ-ხიჩრება და სულს გიმღვრებს ქაქს ანტისანიტარული კერების სიმრავლე, საიდან იღებს სათავ-ის ყოველივე ეს? განა დიდი და-

ნურავის ნუ მოგჩვენება შედმეტ-ად დაუსრულებელი ვარაუდები ამ თემაზე, ყოველი ხელშიშეკებული სიხინჭურეში ჩაფლული ადგილი ჩვენს ქალაქში განგავის წარების დასარისს ობიექტად უნდა მივი-ჩნიოთ.

უკვე მერამდენე წელია არ ცხრება ვნებათა დღევა მდინარე ჩხოუშის ხანაპიროზე არსებული ანტისანიტარიის აღკვეთის თაო-ბაზე. ეპიზოდურ კამპანიებს სას-ურველი შედეგი არ მოაქვს. დას-აგეგმია დონისძიებათა მრავალს-ახა სისტემა, რომლის ფარგლებ-ში ქალაქის კომუნალური მეურნე-ობის განყოფილების საკოორდ-ინაციო ფუნქციის ორგანულად შეენივებება ფართო მოსახლეობის თაონობა. უნდა ვიწმით; ერთ-იანი ძალისხმევით უმოკლეს დრო ში აქედან კულს ამოიძუებს ანტი-სანიტარია და მაღე ვიხილავთ ნანატრ სანაპიროს—მწვანე ნარ-გავებით, მოხდენილი გაწონებით, ნოწის ღამბიონებით დაშვენე-ბულს.

მეტე ყურადღების ღიხისა ჩვენგან მაცხოვრის გორს. ეს

ხელს ერთიანი სული მართავდეს. გვერა და გვწამს; ეს შენართე-ბა, ეს ერთიანი სული ქალაქის ახალ ხელმძღვანელობას არ აყლია. ჩვენს თვალწინ დღითი-დღე უფრო სოლიდური ხდება პრეფექტის ფონდიც. ეს კი სა-წინდარია იმისა, რომ ხვალ და ზეგ მხრებში გაიშალოს ჩვენი კომწია ზუგდიდი, ფერი და ხო-რცი გაილაღოს, მომავლის საქა-რთველოს ერთერთ საინფლო ბუ-რქად შეუღვებს.

კიდევ ამ ერთ მცირე პასაჟს შეგთავაზებთ მკითხველს. თვით-მიწნური ქირდგაგანქიების კოლოდ ნურავინ ჩაგვითვის იმას, თუ საწყუხარს ტრივიალური ფრანით დავაწყებთ: ბოლოს და ბოლოს როდისდა ეშველება ამ ჩვენს ვაწამებულ, იაგარქმნილ გრებს? ამ კონტექსტში მავანმა შენაწლოა ირონიით შეწავებული ქონტრშექიოხვეც შემოგვაგებოს: შე დალოცვილო, ნეტა თუ მოგე-ტეგება რომელიმე ისეთი საკითხი, რომლის თავმოუბმელობით გულ-ღვიწლი არ გვეწვოდეს და რაღა ქურხებიდან იწყებო? იმიტომ

ინტერვიუ

ვინა ბალანდინი დიდი ხანი არ არის, რაც ქალაქ ზუგდიდისა და ზუგდიდის რაიონის კულტურის განყოფილებას ჩაუდგა სათა-ვეში. მკითხველს უთუოდ დაინტერესებს ინტერვიუ, რომელიც მას ჩამოართვა ჩვენი გაზეთის კორესპონდენტმა.

—ქალბატონო მია, თქვენ ჩვენს ქალაქში ყველა გიცნობთ, როგორც ეროვნული მოძრაობის ერთ-ერთ აქტიურ მოწაწილეს, მიმდინარე წლის 9 აპრილს აღს-რულდა ქართველი ხალხის ოცნე-ბა—საქართველოს დამოუკიდებ-ლობის აღდგენა. გოლოცავთ ერ-ის ამ უდიდეს გამარჯვებას.

გმაღლობთ, მე დავაკონკრეტებ-ბდი, როგორც 2 წლის წინათ, 9 აპრილს მოხდა საღატას ძილით მძანარე ერთი გამოღვიება, ასე-ვე წლეგანდელი 9 აპრილი—საქა-რთველოს დამოუკიდებლობის აღდგენის დღე, ქართველი ერის სულთერი გამარჯვების დღისა—სია ამ დღეს ყველა უზომოდ გახარებული იყო, შეიძლება ჩემი დიდი სურვილის გამო მომეჩვენა, ასე, არ ვიცი, მაგონ, იმ დღეს ყველას ერთმანეთი გვიყვარდა, ირავლი წერეთელს, მთავრობის სხლას წინ, მიტინგზე, ტაშით შეეგება ხალხი. ჩვენი ერთიანო-ბის, მთლიანობის დაუოკებელი სურვილი და მისდამი სწრაფვა ნომ პლატონისა არ იყოს, სხვა-განა არის რა, თუ არა სიყვან-წული, რომელიც თავისთავად ყველაზე დიდი დამოუკიდებლო-ბისა და თავისუფლების იქტივა-

—ერის სულის ნაწილის—კულ-ტურის სფეროს მსახურებს, დღეს უდიდესი მისია აკისრიათ. თქვენ,

როგორც ხელმძღვანელს, ალბათ, მრავალი პრობლემა გხვდებათ გზადაგზა, რასაკვირვებია, სიახ-ლეც ბევრია..

—სწორი ბრძანებაა. ახლს არაფერს ვიტყვი, ერის კულტურ-რა განსაზღვრავს მისი ცხოვრე-ბის შანაარსს. თვითონ კულტურ-რის არის გაგებამ, მიმართებამ ამ ხფეროსადმი, საბჭოთა პერიო-დში ნამდვილად დაქარგვ თავისი ტეშმარიტი, ქრისტიანული მნიშ-ნელობა. იმისათვის, რომ ერი და-იშორჩილო, საქმარისია მის კულ-ტურას დაუქარგო ინდივიდუალი-ზმი, თუმცა ეს რუსეთის იმპერი-ამ ვერ შეძლო, (რატომ? ამაზე ალბათ არც ღიხს სიუბარე), მა-გრამ კულტურის კონკრეტულ დარგებში, რომლის განვითარებ-იც აუცილებელი იყო ჩვენი ერის პროგრესისთვის, ნამდვილად სა-

ბჭოური დადი დასცვა. საუბრე-უროდ თუ საბედნიეროდ, ჩვენს თაობას მოუწევს ძველი შეცდომ-ებისა თუ შეცოდებების მონანე-ბაც და გამოსწორებაც, ეს კი კოლოსალურ ენერჯიას და დიპ-ლომატიას მოითხოვს, საბჭოური ლოზუნგის „ხელოვნება ეკუთვნ-ნის ხალხს“ გადავიწყებავს,

პატარა ქალაქში არაფერია იმა-ლებდა. —ცივილიზებულ ქვეყნებში ყვე-ლას ოცნებაა მაღალი პროფეს-იონალიზმი, როგორია თქვენი დამოკიდებულება საბიბლიოთეკო საქმისა და ბიბლიოგრაფიისადმი, ეს ზომ თქვენი პროფესიისა? —კომუნისტების დამარცხება ყვე-

—როცა ძველი დოკუმენტები დავთვალე, იქნებ ბევრმა არც დაიჭროს, მაგრამ ფაქტ-ია ვიბოვე ასეთი დოკუმენტო-სია მორწმუნეებისა, მათი დემო-გრაფიული მონაცემებით, თანდა-რთული ქაღალდებით, სადაც ლაპარაკია იმაზე თუ როგორ უნ-და ემოქმედათ მათ მადამსაბი-რებლად“. ყველაზე ვიცი, რომ ქრისტეს წინააღმდეგ ბრძოლ-იყო კომუნისტების იდეოლოგია, რომელიც იძულებულს ხდიდა კულტურის სფეროს მსახურებსაც იგივე ეკეთებინათ. ქართულმა კულტურამ ქრისტეს სიწმინდითა და სიბრძნით გაიბრწყინა კაცობა-რიობის ისტორიაში. ჩემი ყველა-საქმეც ქრისტეს რწმენით უნდა დაიწყოს და დამთავრდეს, თუმცა ვიცი, როგორც ერთხელ გითხარ-ით, რომ ძველ ცოდვებს, რომე-ლაც ჩვენს სფეროშია დაბრკოე-ლი, უმტკივნეულად ვერ აღმოგ-ვხვრით, მაგრამ თუ კი ერთმანეთს ვერ გავუბნებთ, ერთმანეთი შევი-ბულეთ, მაშინ თავისუფალი იქნე-ბა თუ დამონებული ჩვენი სა-შობლო, ამას აზრა აღარ ექნება. მე მაინც მწამს, რომ სიყვან-გამარჯვებს და ჩვენი ერის კუ-ლტურის ნებისმიერი დარგი თ-ვის კუთვნილ ადგალს დაიკვილ-რებს.

ვფიქრობ, სიტუაცია ძალიან გალე შეიცვლება

ვფიქრობ, საკმაო დრო დასჭირ-დება. ხელოვნურად გაბერილი შტატ-ების უკან ქართველი ხალხი დგას, ოჯახის მამები და დედები, რომ-ელთაც თავის დროზე საკუთარი იდეალი დაუქარგეს. დღეს კი, ჩვე-ნი შანეთის დეგლავაციის პერიოდ-ში, მათი სამსახურიდან დათხო-ვის პროცესი ძალიან მტკივნეუ-ლია, მაგრამ რაც გარდაუვალია, აუცილებლად უნდა მოხდეს. ეს არის ალბათ ყველაზე დიდი პრობლემა.

რაც შეეხება სიახლებებს—წინ-ასწარ არ მიყვარს იმაზე საუბა-რი, რაც ხვალ უნდა გავაყეთო, ვერ ნახებარე თვეც არ არის რაც სამსახურს შეგუდებო, როცა კონკრეტულ საქმეს გავაყეთებ ვახეთს აუცილებლად მიგაწდა ინფორმაციას, ისედაც ხომ ჩვენს

ლფრისმოცოდნეობამ დააჩქარა. საბიბლიოთეკო საქმისა და ბა-ბლიოგრაფიის ისტორიაც საქართვე-ლოში საუკუნეებს ითვლის, მაგ-რამ დღეს ამ დარგისადმი დამო-კიდებულება ძალიან არასასურ-ველია, ვფიქრობ, სიტუაცია ძა-ლიან გალე პარადოქსალურად შეიცვლება.. გოცნებობ იმ დღე-ზე, როცა ჩვენი ქალაქში იქნება სამეგრელოს საჯარო ბიბლიოთე-კა, ტიბიურა შენობით, მაღალ-ბრიფესიონალი ბიბლიოთეკარე-ბით, თანამედროვე საცნობარო აპარატურით და ვიმსახურებ ბიბლიოგრაფიის განყოფილებაში ვფიქრობ ყველაზე მეტ სიკეთეს აქ ვიბოვი..

—ყველაზე დიდი ცვლილება მაინც რა იქნება თქვენს კონკრე-ტულ საქმიანობაში?

ისაუბრა დიმი ზაპარანია

პოლიტოლოგია ანუ მეცნიერება პოლიტიკის შესახებ უძველესი და ამავე დროს უახლესი მეცნიერებაა. უძველესი დროიდან პოლიტიკა, პოლიტიკური ცხოვრების სფერო კაცობრიობის უდიდეს ყურადღებას იქცევდა. იქნებოდა სხვადასხვა თეორიები, მოსაზრებები პოლიტიკისა და პოლიტიკურ მოვლენათა შესახებ. მაგრამ როგორც დამოუკიდებელი დისციპლინა პოლიტოლოგია მხოლოდ მე-20 საუკუნეში ჩამოყალიბდა. უნდა ითქვას, რომ დღემდე არ არსებობს პოლიტოლოგიის, როგორც დამოუკიდებელი დისციპლინის საყოველთაოდ მიღებული განსაზღვრება, რის გამოც პოლიტოლოგიის გამოყოფა თანამედროვე საზოგადოებრივი მეცნიერებათა სისტემიდან ცალკე სამეცნიერო დისციპლინად ძალიან რთულია.

შემთხვევითი არ არის, რომ ჩვენს ლიტერატურაში არ არის პოლიტოლოგიის, როგორც დისციპლინის ამომწურავი განსაზღვრება, მაგრამ არც დასავლეთის ლიტერატურაში არ არსებობს ერთგვაროვანი განსაზღვრება პოლიტოლოგიისა, როგორც სამეცნიერო დისციპლინის შესახებ. ამერიკულ ლიტერატურაშიც ძნელი ხდება განსაზღვრა პოლიტოლოგიური, სოციოლოგიური და პოლიტიკონომიური ხასიათის ნაშრომები.

პოლიტოლოგია შეიცავს პოლიტიკურ თეორიას პოლიტიკური აზრის ისტორიას, ცნებას ხელისუფლების, პოლიტიკური პარტიების, საზოგადოებრივი ორგანიზაციების, საარჩევნო სისტემების შესახებ გულრიფვე დასკვნებს შორის ურთიერთობისა. პოლიტოლოგიის საგანს წარმოადგენს საზოგადოებრივი-პოლიტიკური ცხოვრება და პოლიტიკური კულტურა, რომელიც აუცილებელი ნაწილია პოლიტიკური ცხოვრების სოციალური ცხოვრების სოციალური სტრუქტურების ურთიერთობის კვლევას ერთმანეთს და ეროვნულ მხრივ მისი წევრების პოლიტიკურ ქცევას. მისი ზოგადმეთოდოლოგიური საფუძვლებია ისტორია, ფილოსოფია, ფსიქოლოგია, პოლიტიკონომია, იურისპრუდენცია, სოციალურა. გარდა ამისა პოლიტოლოგია მოწოდებულია გამოავლინოს ამომრჩეველთა პოლიტიკური ქცევა, საზოგადოებრივი პოლიტიკური სისტემების ძირითადი ელემენტები და მათი ურთიერთობა პოლიტიკურ პროცესებში. ის სწავლობს აგრეთვე სახელმწიფო სა და მმართველობის სისტემის ისტორიული განვითარების კონტექსტში თუ რეალურ სოციალურ სინამდვილეში, პოლიტიკური მეცნიერების ყურადღების ცენტრში იმყოფება პოლიტიკური პროცესი, როგორც ფენომენი და შედეგი სხვადასხვა

სოციალურ ძალებს შორის ურთიერთობისა. პოლიტოლოგიის საგანს წარმოადგენს საზოგადოებრივი-პოლიტიკური ცხოვრება და პოლიტიკური კულტურა, რომელიც აუცილებელი ნაწილია პოლიტიკური ცხოვრების სოციალური ცხოვრების სოციალური სტრუქტურების ურთიერთობის კვლევას ერთმანეთს და ეროვნულ მხრივ მისი წევრების პოლიტიკურ ქცევას. მისი ზოგადმეთოდოლოგიური საფუძვლებია ისტორია, ფილოსოფია, ფსიქოლოგია, პოლიტიკონომია, იურისპრუდენცია, სოციალურა. გარდა ამისა პოლიტოლოგია მოწოდებულია გამოავლინოს ამომრჩეველთა პოლიტიკური ქცევა, საზოგადოებრივი პოლიტიკური სისტემების ძირითადი ელემენტები და მათი ურთიერთობა პოლიტიკურ პროცესებში. ის სწავლობს აგრეთვე სახელმწიფო სა და მმართველობის სისტემის ისტორიული განვითარების კონტექსტში თუ რეალურ სოციალურ სინამდვილეში, პოლიტიკური მეცნიერების ყურადღების ცენტრში იმყოფება პოლიტიკური პროცესი, როგორც ფენომენი და შედეგი სხვადასხვა

ფუნქციონირებს პოლიტიკური ხელისუფლების მექანიზმი. პოლიტიკურა ხელისუფლების შესწავლა შეუძლებელია პოლიტიკური ინსტიტუტების შესწავლის გარეშე. ესაა განსაკუთრებული სოციალური ინსტიტუტები, რომელთა მეშვეობითაც ხორციელდება მართვა, გარდა სახელმწიფო ინსტიტუტებისა, არსებობს სხვადასხვა ინსტიტუტები, რომლებიც ასე თუ ისე დაკავშირებული არიან ხელისუფლებასთან. კერძოდ პოლიტიკური პარტიები და სხვადასხვა საზოგადოებრივი პოლიტიკურ ორგანიზაციები, რომლებიც გამოხატავენ მოქალაქეთა გარკვეული ჯგუფების ინტერესებს. ისინი შეიძლება წარმოადგინონ ხელისუფლების საქმიანობას ან სახელმწიფო ხელისუფლების ნებთ მოწინააღმდეგეების განხორციელებას, ან პირიქით იბრძოდნენ პოლიტიკური ხელისუფლების მოსაპოვებლად ან მისი შეზღუდვისათვის.

პოლიტოლოგია ბუნებრივია სწავლობს ადამიანებისა და ადამიანთა ჯგუფებს შორის არსებულ ურთიერთობებს, რომლებიც უდიდესი როლი აქვთ პოლიტიკურ ცხოვრებაში. პოლიტიკური ცხოვრების სოციალური ცხოვრების სოციალური სტრუქტურების ურთიერთობის კვლევას ერთმანეთს და ეროვნულ მხრივ მისი წევრების პოლიტიკურ ქცევას. მისი ზოგადმეთოდოლოგიური საფუძვლებია ისტორია, ფილოსოფია, ფსიქოლოგია, პოლიტიკონომია, იურისპრუდენცია, სოციალურა. გარდა ამისა პოლიტოლოგია მოწოდებულია გამოავლინოს ამომრჩეველთა პოლიტიკური ქცევა, საზოგადოებრივი პოლიტიკური სისტემების ძირითადი ელემენტები და მათი ურთიერთობა პოლიტიკურ პროცესებში. ის სწავლობს აგრეთვე სახელმწიფო სა და მმართველობის სისტემის ისტორიული განვითარების კონტექსტში თუ რეალურ სოციალურ სინამდვილეში, პოლიტიკური მეცნიერების ყურადღების ცენტრში იმყოფება პოლიტიკური პროცესი, როგორც ფენომენი და შედეგი სხვადასხვა

ბუნდ ურთიერთობებს, რომლებიც უდიდესი როლი აქვთ პოლიტიკურ ცხოვრებაში. პოლიტიკური ცხოვრების სოციალური ცხოვრების სოციალური სტრუქტურების ურთიერთობის კვლევას ერთმანეთს და ეროვნულ მხრივ მისი წევრების პოლიტიკურ ქცევას. მისი ზოგადმეთოდოლოგიური საფუძვლებია ისტორია, ფილოსოფია, ფსიქოლოგია, პოლიტიკონომია, იურისპრუდენცია, სოციალურა. გარდა ამისა პოლიტოლოგია მოწოდებულია გამოავლინოს ამომრჩეველთა პოლიტიკური ქცევა, საზოგადოებრივი პოლიტიკური სისტემების ძირითადი ელემენტები და მათი ურთიერთობა პოლიტიკურ პროცესებში. ის სწავლობს აგრეთვე სახელმწიფო სა და მმართველობის სისტემის ისტორიული განვითარების კონტექსტში თუ რეალურ სოციალურ სინამდვილეში, პოლიტიკური მეცნიერების ყურადღების ცენტრში იმყოფება პოლიტიკური პროცესი, როგორც ფენომენი და შედეგი სხვადასხვა

პოლიტიკური ცხოვრების სოციალური ცხოვრების სოციალური სტრუქტურების ურთიერთობის კვლევა

შოთა მესხია — 75

მიმდინარე წლის ამ თვეში დაბადებულან 75 წელი შეუსრულდებოდა ჩვენს თანამემამულეს, გამოჩენილ ისტორიკოსს, პროფესორ შოთა მესხიას ძე მესხიას, რომ დღემდე ეცოცხლა მის. იგი, 1912 წელს 58 წლის ასაკში, იმ დროს გარდაიცვალა, როცა სამეცნიერო შემოქმედების ზენიტში იმყოფებოდა. შ. მესხია დაიბადნ 1916 წლის 27 აპრილს. ქალაქ ზუგდიდში, საშუალო განათლების მიღების შემდეგ იგი ჩაირიცხა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში. 1937 წელს მან წარჩინებით დაამთავრა უნივერსიტეტის ისტორიის ფაკულტეტი. ერთ წელიწადს ზუგდიდის რაიონში იმყოფებოდა პედაგოგიურ მუშაობას. ამის შემდეგ მან გამოცდები ჩააბარა ასპირანტურაში. აქედან იგი გაიწვიეს არმიის, საიდანაც იგი დაბრუნდა 1942 წელს, ასპირანტურის კურსი დასრულდა და მალე საკანდიდატო სადისერტაციო შრომაც დაიცვა, ხოლო მოსკოვის დოქტორანტურაში სადოქტორო შრომა მოამზადა და წარმატებით დაცვა იგი 1955 წელს. 1957 წელს მიენიჭა პროფესორის სამეცნიერო წოდება. 1958 წლიდან შოთა მესხია სათავეში ედგა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ისტორიის ფაკულტეტს, გარდაცვალებამდე იყო მისი დეკანი და საქართველოს ისტორიის კათედრის გამგე. 1987 წელს იგი აირჩიეს საქართველოს რესპუბლიკის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტად. ამავე წელს მიენიჭა მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწის საპატიო წოდება.

შოთა მესხიამ ჰქონ კიდევ სტუდენტობის პერიოდში გამოავლინა მეცნიერული მუშაობის ნიჭი და უნარი, რაც ყველაზე ადრე შეამჩნია მისმა სახელმწიფო მასწავლებლებმა, აკადემიკოსმა სიმონ ჭანაშიამ, რომლის

ისტორიის გამოჩენილი მკვლევარი

ხელმძღვანელობით იგი ეთმობოდა მეცნიერულ ცოდნას (ნაადრევედ გარდაცვლილ თავის მასწავლებელს მან სპეციალური მონოგრაფია მიუძღვნა).

შ. მესხია ასამდე მეცნიერული ნაშრომისა და მათ შორის მრავალი მონოგრაფიული წიგნის ავტორია. მის ნაშრომებში ძირითადად განხილულია ფეოდალური საქართველოს სოციალური ისტორიის აქტუალური პრობლემები და საკითხები.

შ. მესხიას ყველა მეცნიერული ნაშრომი და გამოკვლევა დაწერილია საბუთებისა და მასალების დრმა ანალიზით, დიდი ერთდროით და უადრესი კეთილსინდისიერებით. განსაკუთრებული ყურადღება მიიქცია მისმა კამპიტალურმა ნაშრომმა „ქალაქები და საქალაქო წყობილება ფეოდალურ საქართველოში“. მეცნიერის ამ ფუნდამენტურ და საეტაპო მნიშვნელობის ნაშრომს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პირველი პრეზიდა ეროვ. მასხე დაიწერა გამოჩენილ მეცნიერთა რეცენზიები ქართულ, რუსულ და უცხო ენებზე.

ცნობილი რუსი ისტორიკოსი აკადემიკოსი მ. ტიხომიროვი შ. მესხიას ამ გამოკვლევას ისტორიოგრაფიის დიდ მიღწევად თვლიდა. ნაშრომს გამოეხმაურა ინგლისელი მეცნიერი დ. მ. ლანგი. იგი წერდა: „პროფესორ მესხიას წიგნი წარმოადგენს ისეთ ნაშრომს, რომელიც უპასუხებს მეცნიერების უმაღლეს მოთხოვნებს... ის ძვირფასია აგრეთვე მსოფლიოს მრავალი სხვა ქვეყნის ურბანული ინსტიტუტების შესწავლისათვის“ (იხ. „მნათობი“, 1962 წ. №2).

დიდი ინტერესით იკითხება შ. მესხიას ღრმა მეცნიერული და მეთად პოპულარულ ენაზე

დაწერილი ნარკვევი „ძლივია საქართველო“, რომელიც დიდი გარის ბრძოლის ამბებს გადმოსცემს. იგი ნაყოფიერ მუშაობას ეწეოდა თბილისის ისტორიისა და რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობის საკითხებზეც. პროფესორი შ. მესხია თანაავტორია საქართველოს ისტორიის დამსმარე სახელმძღვანელოსი უძველესი დროიდან მე-19 საუკუნის დამდეგამდე, რომელიც 1958 წელს აკადემიკოს ნიკო ბერძენიშვილის მთავარი რედაქტორობით გამოიცა. ასევე მისი თანაავტორობით დაწერა საქართველოს ისტორიის სახელმძღვანელო საშუალო სკოლებისათვის. შ. მესხია „საქართველოს ისტორიის ნარკვევების“ მეორე ტომის რედაქტორი და ამ გამოცემის რედაქციის დამფუძნებელი მნიშვნელოვანი თავების თანაავტორიცაა.

ფასდაუდებელი წვლილი აქვს შეიტანა შ. მესხიას საქართველოს ისტორიის წყაროთმცოდნეობისა და ისტორიული გეოგრაფიის საკითხების გაშუქებასა და პუბლიკაციაში. იგი აქტიურად მონაწილეობდა ისტორიის საკვების მრავალტომიან გამოცემებასა და ქრესტომათიებში.

მეცნიერთა ფართო გამხმარება და დიდი ინტერესი გამოიწვია შოთა მესხიას უპასუხელობა ნაშრომმა, რომელიც მისი გარდაცვალების შემდეგ გამოიცა. ამ სქელტანიანი წიგნის სახელწოდებაა „საშინაო პოლიტიკური ვითარება და სამოხელეო წყობა მეთორმეტე საუკუნის საქართველოში“. ნაშრომში წყაროების ღრმა მეცნიერული ანალიზით და დასაბუთებული დოკუმენტით ახლებურადაა გადწვეტილი ამ დროის მთელი რიგი საკითხი და სინა

ტერესო სოციალ-პოლიტიკური საკითხები.

შ. მესხიას ეს პოლემიკური ხასიათის ბრწყინვალე ნაშრომი ყოველთვის დარჩება მისი დრმა მეცნიერული აზროვნებისა და სიმწიფის ნიმუშად და ფეოდალური ქალაქების შესახებ მის გამოკვლევასთან ერთად მუდამ დაიჭერს საპატიო ადგილს ჩვენს ისტორიოგრაფიაში.

უკვე დიდი ხანია მისი ხსოვნის უკვდავსაყოფად გამოიცა მისივე ნაშრომებიდან თხუთმეულობა სამიტომი („სახისტორიო ძიებანი“). შ. მესხიამ თავის ხანმოკლე სამეცნიერო მოღვაწეობაში ესოდენ ბევრი მოასწრო საქართველოს ისტორიის კარდინალური საკითხების გაშუქებაში, მაგრამ ნაადრევი სიკვდილი რომ არა, მისი მოღვაწეობის შედეგი, რა თქმა უნდა, უფრო მეტი იქნებოდა. საინტერესო ჩანაფიქრები განუხორციელებელი დარჩა (იგი ემზადებოდა თამარ მეფის მოღვაწეობაზე ვრცელი მონოგრაფია დაეწერა და სხვა).

საზგასანმელია, რომ მკვლევარი შოთა მესხია ფართო საზოგადოებრიობაში დიდი ავტორიტეტით სარგებლობდა არა მარტო როგორც მეცნიერი, ამასთანავე იგი იყო საოცრად გულითადი და გულკეთილი, თავაზიანი, შესაშური ტაქტიკითა და მაღალი კულტურით აღჭურვილი ბრწყინვალე მოქალაქე. ყოველთვის ამას და განსაკუთრებით სამეცნიერო კადრების მომზადების საქმეში შ. მესხიას მიერ გაწეულ ამაგ დიდად აფასებენ მისი სახელოვანი მოწაფეები, გამოჩენილი მეცნიერები რომინ მებრძველი, შოთა ბადრიძე და სხვები.

მიუხედავად სამეცნიერო და პედაგოგიური მუშაობით გადატვირთვებისა შ. მესხიას კავშირი

არ გაუწყვეტია მშობლიურ ქალაქთან, ზუგდიდთან. იგი ხშირად ჩამოდიოდა აქ და კითხვულობდა საქარო ლექციებს საქართველოს ძველ ისტორიაში, მონაწილეობდა ჩვენი ისტორიული მუზეუმის საქმიანობაში. ზუგდიდით მის დაინტერესებას ისიც მოწმობს, რომ ამ სახელმწიფოების ეტიმოლოგიას მან სპეციალური წერილი მიუძღვნა.

შ. მესხიას მეცნიერული დამსახურება სამშობლოს წინაშე სათანადოდ იყო შეფასებული. მას მიღებული ჰქონდა აკადემიკოს სიმონ ჭანაშიას სახელობის პრემია, აგრეთვე საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო პრემია.

ბიბლიოგრაფიული გერმანიის წინააღმდეგ ომში მისი მონაწილეობა ორდენით და მედლებით აღიწინა. იგი იქიდან დაბრუნდა ბრუნდა.

შ. მესხია კარგი მეოჯახე, მეუღლესთან ერთად სასახელო წიგნების აღმწარდელი იყო. უნდა აღვნიშნოთ, რომ ქალბატონი მაროს მეშვეობით იკახის ვითარება ყოველმხრივ ხელს უწყობდა მეცნიერებისათვის დაბადებულ მის მეუღლეს, ოღონდ მუსანათურმა და შემპარავმა მიიმე და უსწავლო ავადმყოფობამ გზა გადაუღობა მეცნიერების უმაღლეს მწვერვალზე ასულ გამოჩენილ მკვლევარს.

ი. ჯავახიშვილის, ს. ჭანაშიას და ნ. ბერძენიშვილის ქართული საისტორიო სკოლის ერთ-ერთი უნივერსიტეტი ისტორიკოსის შოთა მესხიას ნაადრევი სიკვდილი დიდი დანაკლისა ქართული საისტორიო მეცნიერებისათვის. მადლიერი ქართველი ხალხი არასოდეს დაივიწყებს ჭეშმარიტ მეცნიერს, სახელოვან მამულიშვილს.

მამასნი ბაბაქონია, ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატი.

